

2. Національна екологічна мережа як складова частина Пан-європейської екологічної мережі / Українське товариство охорони птахів. – Київ, 2005. – 62 с

3. Про екологічну мережу України: закон України від 24 червня 2004 року №1864-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – №45. – 5 листопада. – С. 1841.

4. Екологічна мережа. Википедія. Свободная энциклопедия [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Екологічна_мережа.

5. Конвенція про охорону біологічного різноманіття: міжнародний документ від 1992 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_030.

6. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки: Закон України від 21 вересня 2000 р. №1989-III // Офіційний вісник України. – 2000. – №43. – 10 листопада. – С. 5

7. Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 року №391. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/391-98>

Тетяна Марущак

студентка спеціальності «Геодезія та землеустрій»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Лобанова О.П.**

к.е.н., асистент кафедри геодезії та землеустрою,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

В ГАЛУЗІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Децентралізація – процес передачі повноважень і бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування.

За словами одного з ідеологів децентралізації Анатолія Ткачука, реформа, котра втілюється в Україні, є унікально українською і не копіює досвіду жодної іншої країни. Вона має три складові:

- 1) реформа територіальної організації влади;
- 2) реформа місцевого самоврядування;

3) реформа регіональної політики [3].

Основне завдання реформи – створити умови для розвитку громад та наблизити послуги до людей шляхом формування заможних громад, передачі більшої частини повноважень на базовий рівень управління та чіткого розмежування функцій між рівнями управління, а також гарантувати належне ресурсне забезпечення місцевого самоврядування.

Питання децентралізації повноважень знайшло відображення в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, схваленій Розпорядженням Кабінету Міністрів України №333р від 01 квітня 2014 року [1]. У ній зазначається, що однією з нагальних проблем розвитку місцевого самоврядування є подолання його відстороненості від вирішення питань у сфері земельних відносин. Для її розв'язання пропонується надання органам місцевого самоврядування базового рівня повноважень у вирішенні питань забудови (відведення земельних ділянок, надання дозволів на будівництво, прийняття в експлуатацію будівель), визначення матеріальною основою місцевого самоврядування майна, зокрема землі, що перебуває у власності територіальних громад сіл, селищ, міст (комунальній власності), та належної бази оподаткування, а також надання територіальним громадам права розпоряджатися земельними ресурсами в межах своєї території, об'єднувати своє майно та ресурси в рамках співробітництва територіальних громад для виконання спільних програм та ефективнішого надання публічних послуг населенню суміжних територіальних громад.

На сьогоднішній день питаннями земельних відносин органи місцевого самоврядування можуть займатися, виключно в межах населених пунктів. Цю систему потрібно вже змінювати, передавши основні права розпоряджатися земельними ресурсами органам місцевого самоврядування, територіальним громадам, а за державою залишити право забезпечувати контроль за раціональним використанням земельних ресурсів.

Значною частиною матеріальної бази громади є саме земельні ресурси [4–5] і вони не повинні обмежуватися населеними пунктами. Сільські, селищні та міські ради повинні розпоряджатися землями, розташованими за межами населених пунктів. Вони повинні розпоряджатися ділянками не як тимчасові розпорядники земель державної власності, а як повноцінні власники комунальних земель. Для цього вказані землі слід передати територіальним громадам. Інакше є ризик, що з часом держава передумає і передасть ці повноваження іншим органам.

Комунальну ж власність забрати у державну без рішення територіальної громади не так просто. Згідно із статтею 143 Конституції України повноваження з управління комунальною власністю здійснюють винятково територіальні громади безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування.

Станом на сьогодні розроблено три законопроекти, які пропонують вирішити питання передачі права розпоряджатися державними землями за межами населених пунктів на якомога нижчий рівень. Принципова відмінність між законопроектами полягає в тому, що один пропонує передати державні землі за межами населених пунктів у комунальну власність, другий – надати сільським, селищним та міським радам ці землі у розпорядження, залишаючи їх державними, а також пропонує передати радам в розпорядження державні землі не в повному обсязі, а обмежитися землями сільськогосподарського призначення, землями для ведення водного господарства та дачного будівництва. Третій законопроект, вирішує лише одну точкову проблему – обмеження компетенції Держгеокадастру і передавання сільськогосподарських земель у розпорядження райдержадміністрацій. Про вирішення проблем місцевого самоврядування в даному випадку навіть не згадується [2].

Отже, можна зробити висновок, що дієва децентралізація – це не передавання повноважень від одного органу, керівник якого призначається у

Києві, до іншого органу з таким же керівництвом. Децентралізація має на меті створення такого механізму державного устрою, який дозволяв би вирішувати усі важливі питання на місцях за активної участі жителів без зайвого втручання органів виконавчої вертикалі. Вирішувати, кому продати, подарувати чи надати в оренду ділянку, – це справа органів, які мають безпосереднє відношення до населення і контролюються ним. Управління державними землями повинно бути спущене на якомога нижчий рівень.

Перелік використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в країні» №333р від 01 квітня 2014 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
2. Проект Закону «Про деякі заходи щодо посилення ролі територіальних громад в управлінні земельними ресурсами» №1159 від 02 грудня 2014 року
3. Біленко С.Б. Децентралізація: земельні аспекти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2014/12/12/512464/>
4. Горлачук В.В. Управління землекористуванням: [підручник] / В.В. Горлачук, О.М. Гаркуша, В.Г. В'юн, В.В. Мельніченко, І.М. Песчанська, Д.М. Демченко: [за ред. В.В. Горлачука]. – Миколаїв: Іліон, 2006. – 376 с.
5. Ібатуллін Ш.І. Механізми управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку/ Ш.І. Ібатуллін, О.В. Степенко, О.В. Сакаль [та ін.]. – К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012. – 52 с.

Олександр Мидриган

студент спеціальності «Геодезія та землеустрій»,

освітній ступінь «магістр»

Науковий керівник: **Трач І.В.**

к.с.-г.н., асистент кафедри геодезії та землеустрою,

Подільський державний аграрно-технічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ

РЕСУРСАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

У ході земельної реформи стало очевидним, що її законодавче тлумачення, в тому числі й щодо розвитку ринку земель, здійснюється